

بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان پرستاری در مورد بیماری ایدز محبوبه مقارئی*^۱، نادره شکرانیان^۲

چکیده

ایدز یکی از بیماری‌های مزمن است که تاکنون قربانیان زیادی گرفته است به طوری که تنها در سال ۱۹۹۷، ۲/۳ میلیون نفر جان خود را در اثر ابتلا به ایدز از دست داده‌اند. در حال حاضر این بیماری درمان‌ناپذیر است، لذا تنها راه مقابله، پیشگیری از آلوده شدن به ویروس ایدز می‌باشد، ضمن آن که پیشگیری از ایدز با صرفه‌تر و مهم‌تر از درمان آن است. با توجه به راه‌های انتقال دانشجویان پرستاری به دلیل تماس با بیماران، از جمله افرادی هستند که بایستی از نحوه انتقال و پیشگیری از ابتلا به بیماری ایدز اطلاع داشته باشند. بدین منظور پژوهشی تحت عنوان بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان پرستاری در مورد بیماری ایدز صورت گرفته است.

این پژوهش از نوع توصیفی، مقطعی بوده است که در آن کلیه دانشجویان سال‌های سوم و چهارم پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شیراز جامعه پژوهش را تشکیل داده بودند.

بر این اساس نمونه پژوهش شامل ۱۴۷ نفر از دانشجویان پرستاری بوده است. در این مطالعه ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه‌ای بود که سوالات آن در دو بخش یعنی (۱) آگاهی از راه‌های انتقال و نحوه پیشگیری از بیماری ایدز و (۲) نگرش دانشجویان در مورد بیماری ایدز تنظیم شده بود. داده‌های حاصل از پاسخگویی دانشجویان به سوالات با استفاده از نرم افزار آماری Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج این پژوهش نشان داد که ۶۱/۸ درصد از دانشجویان در مورد راه‌های انتقال بیماری ایدز و ۷۱/۹ درصد آنها در مورد زمان انتقال بیماری ایدز از مادر به جنین آگاهی صحیح نداشتند. در رابطه با آگاهی دانشجویان از نحوه پیشگیری از بیماری ایدز به هنگام ارائه مراقبت، یافته‌ها نشان دادند که ۶۸ درصد دانشجویان از عدم لزوم جداسازی بیمار مبتلا به ایدز بی‌اطلاع بودند و ۷۳/۹ درصد دانشجویان آگاهی صحیحی از نوع پوشش‌های محافظتی هنگام معاینه مبتلایان به ایدز بی‌اطلاع بودند.

در رابطه با نگرش دانشجویان در مورد بیماری ایدز ۸۰/۶ درصد عقیده داشتند که این بیماران را بایستی در یک بیمارستان مجزا تحت مداوا قرار داد و ۷۴/۵ درصد آنها اظهار داشتند که از انجام تنفس دهان به دهان به بیماران مبتلا به ایدز خودداری می‌کنند. ۹۷/۳٪ تمایل خود را به کسب اطلاعات بیشتر در این زمینه ابراز کرده بودند. آزمون آماری موید آن بود که اختلاف آماری معنی‌داری بین آگاهی دانشجویان پرستاری از بیماری ایدز و سال ورود آنها وجود نداشته است.

با توجه به یافته‌های این پژوهش انتظار می‌رود که بتوان از نتایج این پژوهش در برنامه‌ریزی و اجرای آموزش بهداشت افراد جوان استفاده کرد. به علاوه با آموزش کافی دانشجویان و پرسنل پرستاری شاغل، می‌توان امیدوار بود که کیفیت مراقبت از این بیماران بهبود یافته و احتمال انتقال ویروس به افراد مراقبت‌دهنده نیز کاهش یابد.

پیشنهاد می‌شود پس از تنظیم و اجرای یک دوره آموزش نظری کامل جهت دانشجویان پرستاری مجدداً آگاهی و نگرش آنها مورد ارزیابی قرار گیرد.

واژه‌های کلیدی: آگاهی، نگرش، بیماری ایدز.

^۱ عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری حضرت زینت (س)، لارستان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز (*مؤلف مسئول)

^۲ عضو هیئت علمی دانشکده پرستاری حضرت زینت (س)، لارستان، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

مقدمه

بیماری های واگیر از جمله بیماری هایی هستند که سالانه موجب مرگ بسیاری از انسان ها می شوند. در این میان بیماری ایدز از خطرناکترین بیماری های واگیر است که در حال حاضر افراد زیادی را درگیر کرده است، به طوری که در بعضی مناطق میزان مثبت بودن HIV در سرم بالغین ۲۰-۱۵٪ یا حتی بیشتر است. (Markle, ۱۹۹۹)

یعقوبی (۱۳۷۲) می نویسد، بیماری ایدز از مهلک ترین عفونت های ویروسی می باشد که اولین بار در سال ۱۹۸۱ شناسایی شد و از آن تاریخ به بعد سالانه به تعداد قربانیان این بیماری افزوده می شود. بنا به نوشته Brunner و Suddarth (۲۰۰۰) طبق آمار سازمان جهانی بهداشت در سال ۱۹۹۷، ۱۰ میلیون کودک به ایدز مبتلا شده بودند و در سال ۱۹۹۸ این میزان در جوانان و نوجوانان بالغ بر ۴۲/۷ میلیون نفر شده است، در سال ۱۹۹۹ تعداد مبتلایان به بیماری افزایش داشته است، به طوری که ۴۹/۹ میلیون نفر از افراد ۱۵-۲۴ سال را درگیر کرده بود و در آمریکا ۴۱۰۸۰۰ مرگ ناشی از ایدز در بزرگسالان، نوجوانان و کودکان گزارش شده است. طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت (۱۳۷۴) محققین پیش بینی کرده اند که ۹۰٪ افراد مبتلا به ایدز در سال ۲۰۰۰ در جهان سوم ساکن خواهند بود. سازمان جهانی بهداشت پیش بینی می کند که موج بعدی همه گیری ایدز در خاورمیانه و آسیای مرکزی اتفاق خواهد افتاد. Sands, Phipps و Marck (۱۹۹۹) معتقدند که بیشترین شیوع ایدز در نوجوانی است یعنی سنی که فرد می تواند بالاترین نقش سازندگی را در جامعه بر عهده داشته باشد لذا ابتلاء نوجوانان به این بیماری منجر به یک عدم ثبات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی می گردد. در ممالک صنعتی، هزینه خدمات پزشکی ارائه شده به یک بیمار مبتلا به ایدز ۱۵۰-۲۵ هزار دلار است که چنین بودجه ای در کشورهای در حال توسعه وجود ندارد.

این بیماری در حال حاضر درمان ناپذیر است و تنها راه مقابله با آن پیشگیری و آلوده نشدن به ویروس می باشد. لذا مهمترین برنامه ملی مبارزه با ایدز، آموزش و اطلاع رسانی است. از طرف دیگر پیشگیری از این بیماری با صرف هزینه کمتری همراه است. افزایش آگاهی افراد به خصوص پرسنل بهداشتی که در ارتباط نزدیک با این گونه بیماران هستند از جمله دانشجویان

پرستاری و یکی از روش های جلوگیری از انتقال این بیماری است. به نوشته Hutchins و Eckes (۱۹۹۶) بیماران زیادی با HIV مثبت در عرصه های بالینی وجود دارند که پرستاران در ارتباط مستقیم با آنها می باشند، بنابر این افزایش آگاهی آنها نسبت به این بیماری و به روز بودن این اطلاعات بسیار مهم است. آگاه (۱۳۷۱) بیان می کند که ایدز هر کشور و هر جامعه ای را در معرض تهدید قرار می دهد. لذا بایستی بزرگترین و مهمترین تدابیر آموزش بهداشت در جهت جلوگیری از انتشار این بیماری توسط دولت و سازمان های داوطلب به عمل آید. آن چه که در مورد ایدز به خوبی واضح و آشکار است این است که در آینده بیمارستان های، برای سالیان دراز با این بیماری و مسائل مربوطه به آن درگیر خواهند بود.

این پژوهش با اهداف: (۱) تعیین میزان آگاهی دانشجویان از راههای انتقال بیماری ایدز، (۲) تعیین میزان آگاهی دانشجویان از نحوه پیشگیری از بیماری ایدز حین ارائه مراقبت، (۳) تعیین نگرش دانشجویان پرستاری در مورد بیماری ایدز و مراقبت از بیماران مبتلا به ایدز و (۴) تعیین میزان آگاهی دانشجویان پرستاری از بیماری ایدز بر حسب متغیرهای دموگرافیک انجام شده است.

روش کار

این پژوهش یک بررسی توصیفی مقطعی می باشد که جامعه آن را کلیه دانشجویان سال های سوم و چهارم شاغل به تحصیل پرستاری در دانشکده پرستاری حضرت فاطمه (س) شیراز و دانشکده پرستاری حضرت زینب (س) لارستان وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز تشکیل داده بود. آنها به این دلیل انتخاب شده بودند که ضمن ارائه درس نظری و کارآموزی داخلی جراحی و بهداشت انتظار می رفت که با این بیماری کاملاً آشنایی پیدا کرده باشند. ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه ای حاوی سئوالات مربوط به (۱) سنجش آگاهی دانشجویان در زمینه راه های انتقال بیماری ایدز و پیشگیری از آن حین ارائه مراقبت به بیمار و (۲) مربوط به نگرش دانشجویان در مورد بیماری ایدز بوده است.

تعداد کل دانشجویان پرستاری سال های سوم و چهارم در دانشکده شیراز و لارستان ۲۴۵ نفر بود که پرسشنامه در اختیار کلیه آنها قرار داده شد، ۹۸ نفر از دانشجویان پرسشنامه ها را

عودت ندادند که از نمونه پژوهش حذف شدند، در نتیجه تعداد ۱۴۷ نفر باقی مانده به عنوان نمونه پژوهش مورد بررسی قرار گرفتند. اعتبار محتوایی پرسشنامه از طریق ارائه به چند تن از اساتید مورد بررسی قرار گرفت و پایایی پرسشنامه پس از یک مطالعه مقدماتی مورد تأیید قرار گرفت. پس از تکمیل پرسشنامه ها توسط دانشجویان، میزان آگاهی آنها براساس پاسخ های ارائه شده از نمره ۱۰۰ محاسبه گردید و امتیاز بندی به این صورت بود که به نمره ۸۰-۱۰۰ امتیاز عالی، به نمره ۶۰-۸۰ امتیاز خوب، به نمره ۴۰-۶۰ امتیاز نسبتاً خوب، به نمره ۲۰-۴۰ امتیاز متوسط و به نمره ۰-۲۰ امتیاز ضعیف تعلق گرفت. اطلاعات به دست آمده با استفاده از نرم افزار آماری Spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و نتایج به صورت اطلاعات توصیفی و استنباطی حاصل گردید.

نتایج

یافته های این پژوهش نشان داد که ۶۶/۷٪ دانشجویان مونث و ۸۷/۵٪ آنها مجرد بودند. ۸۰/۶٪ دانشجویان حین تحصیل به کار اشتغال نداشتند. ۵۵/۸٪ واحدهای مورد پژوهش از دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری لار بودند و ۴۸/۳٪ دانشجویان ورودی سال ۷۶ بوده و در ترم پنجم به تحصیل اشتغال داشتند.

در رابطه با هدف اول این پژوهش "آگاهی دانشجویان در مورد راههای انتقال بیماری ایدز" ۶۱/۸٪ واحدها در مورد دوره کمون بیماری ایدز اطلاعات صحیحی نداشتند همچنین ۷۱/۹٪ آنها نمی دانستند که انتقال بیماری ایدز از مادر به جنین در چه زمانی روی می دهد.

در مورد هدف دوم "آگاهی دانشجویان از نحوه پیشگیری از بیماری ایدز حین ارائه مراقبت از بیمار،" ۹۰/۵٪ درصد دانشجویان در مورد مهمترین راه پیشگیری از انتقال ویروس ایدز اطلاعات صحیحی داشتند. اما در مواردی اطلاعات آنها کافی نبوده است، از جمله ۶۸٪ دانشجویان نمی دانستند که لزومی ندارد بیمار مبتلا به ایدز در بیمارستان ایزوله شود. ۷۳/۹٪ واحدها اطلاع صحیحی از نوع پوشش لازم جهت معاینه بیماران مبتلا به ایدز نداشتند. ۶۵/۱٪ واحدها در مورد اقدام صحیح پس از ورود سوزن آلوده به دست پاسخ اشتباه داده بودند و همچنین اکثر (۶۷/۶٪) دانشجویان نمی دانستند که در

صورت ریختن خون بیمار آلوده به ویروس ایدز روی وسایل و سطوح بایستی ضد عفونی با هیپوکلریت سدیم انجام شود. همچنین (۶۸٪) دانشجویان در مورد درمان فعلی بیماری ایدز اطلاع درستی نداشتند. (جدول شماره ۱)

در رابطه با تعیین نگرش دانشجویان پرستاری در مورد بیماری ایدز (هدف سوم) همانگونه که جدول شماره ۲ نشان میدهد ۸۰/۶٪ واحدها عقیده داشتند که بیماران مبتلا به ایدز را بایستی در یک بیمارستان مجزا تحت درمان قرار داد. ۶۶٪ دانشجویان در مورد مراقبت از بیمار مبتلا به ایدز عقیده داشتند که از این گونه بیماران مانند بقیه بیماران مراقبت می کنند به این صورت که اصول صحیح را رعایت کرده و مراقبت های لازم را از آنها به عمل می آورند. و این در حالی است که ۲۲/۲٪ دانشجویان اظهار داشتند که بیمار مبتلا به ایدز را ایزوله کرده و فقط در مواقع لزوم به سراغ آنها می روند. در مورد داشتن حق انتخاب پرسنل پزشکی جهت مراقبت و درمان بیماری ایدز ۶۱/۳٪ دانشجویان پاسخ مثبت داده بودند. ۷۴/۵٪ واحدها اظهار داشتند که اگر در سانحه ای بیمار مبتلا به ایدز نیاز به تنفس مصنوعی دهان به دهان داشته باشد این کار را انجام نمی دهند و به همین میزان عقیده داشتند که بیماران مبتلا به ایدز اجازه حضور در جامعه و اماکن عمومی را دارند. اما ۸۴/۶٪ آنها عقیده داشتند که این بیماران نمی توانند در رستوران های عمومی شهر مشغول به کار شوند. در پاسخ به این سؤال که آیا حاضرید تحت آزمایش تشخیص ایدز قرار گیرید ۸۸/۴٪ واحدها پاسخ مثبت داده بودند. و ۹۷/۳٪ نمونه ها تمایل داشتند اطلاعات جدیدتر و بیشتری در رابطه با بیماری ایدز و مراقبت از این گونه بیماران کسب نمایند.

میانگین نمرات آگاهی ۶۹/۲۴٪ دانشجویان پرستاری در رابطه با راههای انتقال بیماری ایدز در حد خوب و میانگین نمرات آگاهی ۵۲٪ آنها در رابطه با پیشگیری از بیماری ایدز حین مراقبت از اینگونه بیماران در حد نسبتاً خوب بوده است.

در رابطه با هدف چهارم این پژوهش یعنی تعیین میزان آگاهی دانشجویان پرستاری از بیماری ایدز براساس اطلاعات دموگرافیک نتایج بدست آمده بدین قرار می باشد:

میانگین میزان آگاهی دانشجویان پرستاری از راه های انتقال بیماری ایدز در دانشجویان مونث ۶۷/۶۸٪ و در دانشجویان مذکر ۷۲/۳۴٪ بوده است آزمون آماری t اختلاف معنی داری را

جدول شماره ۱: آگاهی دانشجویان از نحوه پیشگیری از بیماری ایدز
حین ارائه مراقبت از بیمار

آگاهی دانشجویان	صحیح	غلط
مهمترین راه پیشگیری از انتقال ویروس ایدز	٪۹۰/۵	٪۹/۵
لزوم ایزوله کردن بیمار مبتلا به ایدز در بیمارستان	٪۳۲	٪۶۸
نوع پوشش لازم جهت معاینه بیماران	٪۲۶/۱	٪۷۳/۹
اقدام صحیح پس از ورود سوزن آلوده به دست	٪۳۴/۹	٪۶۵/۱
نحوه پاک کردن خون آلوده از روی وسایل و سطوح جامد	٪۳۲/۴	٪۶۷/۶
درمان فعلی ایدز	٪۳۲	٪۶۸

جدول شماره ۲: نگرش دانشجویان پرستاری به بیماری ایدز و نحوه مراقبت از آنها بر حسب درصد پاسخ ها

سوالات نگرش	بلی	خیر
تحت درمان قرار گرفتن بیماران مبتلا به ایدز در یک بیمارستان مجزا	۸۰/۶	۱۹/۴
حق انتخاب پرسنل پزشکی برای مراقبت و درمان بیماری ایدز	٪۶۱/۳	٪۳۸/۷
دادن تنفس دهان به دهان به بیمار مبتلا به ایدز در یک سانحه	۲۵/۵	۷۴/۵
اجازه حضور بیمار مبتلا به ایدز در جامعه و اماکن عمومی	۷۴/۵	۲۵/۵
مشغول به کار شدن بیماران مبتلا به ایدز در رستوران ها	۲۵/۴	۸۴/۶
حاضر به انجام آزمایش تشخیص ایدز	۸۸/۴	۱۱/۶
تمایل به کسب اطلاعات جدید و بیشتر در مورد بیماری ایدز و مراقبت از اینگونه بیماران	۹۷/۳	۲/۷

بیماری ایدز در دو گروه جنسی اختلاف معنی داری نداشته است.

آزمون آماری t اختلاف معنی داری را بین میزان آگاهی دانشجویان پرستاری از راه های انتقال بیماری ایدز و وضعیت تاهل نشان داده است ($p < 0/024$)، به طوری که میانگین آگاهی دانشجویان مجرد در این زمینه ۷۰/۱ و دانشجویان متاهل ۶۲/۵ درصد بوده است. از نظر پیشگیری از بیماری ایدز این اختلاف معنی دار نشده است ولی در کل میزان آگاهی دانشجویان پرستاری ($p < 0/025$) با وضعیت تاهل اختلاف معنی داری داشته است. بدین معنی که دانشجویان مجرد با میانگین آگاهی ۶۰/۶۸ نسبت به دانشجویان متاهل با میانگین آگاهی ۵۳/۵۹ از آگاهی بیشتری برخوردار بوده اند.

آزمون آماری t اختلاف معنی داری را بین میزان آگاهی دانشجویان پرستاری از بیماری ایدز و اشتغال به کار حین تحصیل نشان نداده است. بدین معنی که بین دو گروه از نظر میزان آگاهی از بیماری ایدز تفاوتی وجود نداشته است.

با توجه به میانگین آگاهی دانشجویان که در بین دانشجویان دانشکده پرستاری حضرت زینب (س) لار ۵۶/۰۵ و در بین دانشجویان دانشکده پرستاری حضرت فاطمه (ع) شیراز ۶۵ بوده است مشخص می شود که دانشجویان دانشکده حضرت فاطمه (س) شیراز از میزان آگاهی بیشتری برخوردار بوده اند. آزمون آماری t نیز ($p < 0/001$) مؤید این تفاوت می باشد.

بحث و نتیجه گیری

یافته های این پژوهش موید آن بود که بیشتر دانشجویان در مورد دوره کمون و نحوه انتقال بیماری ایدز از مادر به جنین اطلاعات صحیحی نداشتند، همچنین آگاهی دانشجویان در بعضی موارد از نحوه پیشگیری از بیماری ایدز کافی نبوده است. دلیل این امر می تواند ناشی از عدم توجه آنان به این مطلب و یا عدم هماهنگی اطلاعات در مراجع متفاوت باشد. در تحقیق Serlo و Avarinne (۱۹۹۹) نیز که بر روی نگرش دانشجویان در رابطه با بیمار ایدز انجام شده بود، اغلب دانشجویان اظهار داشتند که در این مورد اطلاعات کافی در دسترس آنها نمی باشد.

در مورد نگرش دانشجویان پرستاری در مورد ایدز نیز اغلب دانشجویان عقیده داشتند که این بیماران را در یک بیمارستان

بین دو جنس ($p < 0/05$) نشان داده است. بدین معنی که میزان آگاهی دانشجویان مذکر از راه های انتقال بیماری ایدز بیش از دانشجویان مونث بوده است اما در مورد پیشگیری از بیماری ایدز حین مراقبت از اینگونه بیماران نتیجه این آزمون معنی دار نبوده است، و در کل میزان آگاهی دانشجویان پرستاری از

دانشجویان پرستاری از بیماری ایدز، به این نتیجه رسیدند که ارتباط مثبت و مهمی بین آگاهی و نگرش دانشجویان در رابطه با بیماری ایدز وجود دارد و پیشنهاد کرده اند که آموزش های جامع تری به منظور افزایش آگاهی دانشجویان ارائه گردد.

نتایج پژوهش اختلاف معنی داری را بین دو گروه جنسی دانشجویان پرستاری از نظر آگاهی در مورد بیماری ایدز نشان نداد بدین معنی که هر دو جنس به یک میزان آگاهی داشته اند. West (۱۹۹۶) نیز در تحقیق خود به این نتیجه دست یافت که مشخصات دموگرافیک تأثیری در آگاهی و نگرش دانشجویان نسبت به بیماری ایدز نداشته است. Nen و Riika (۱۹۹۹) نیز در نتایج تحقیق خود می نویسند آگاهی پسران و دختران مورد پژوهش در زمینه بیماری ایدز و عفونت HIV یکسان بوده است.

در مورد وضعیت تاهل و آگاهی، نتایج حاکی از وجود آگاهی بیشتر در بین دانشجویان مجرد بوده است. Lohrmann, Peate و Dassen, Muinonen, Suominen, Valimaki (۲۰۰۰) نیز در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که دانشجویان مجرد و آنهایی که از بیماران مبتلا به ایدز مراقبت کرده بودند از اطلاعات بیشتری برخوردار بوده اند.

در ارتباط با آگاهی دانشجویان از بیماری ایدز و اشتغال به کار حین تحصیل، نتایج حاکی از عدم تفاوت آگاهی شاغلین و غیر شاغلین بوده است. Polan (۱۹۹۹) نیز در تحقیق خود به این نتیجه رسید که آموزش، آمادگی بیشتری در دانشجویان برای مشاوره با بیماران به ایدز ایجاد می کند اما تمایل آنان را نسبت به کار کردن با این بیماران بیشتر نمی کند و این نشان می دهد که تجربه قبلی کار کردن با بیماران و آموزش هیچ کدام در کاهش ترس از ایدز موثر نمی باشد.

در پایان نتایج این پژوهش حاکی از آن است که هر چند در کل میزان آگاهی دانشجویان پرستاری در رابطه با بیماری ایدز و نحوه مراقبت از آنان نسبتاً خوب بوده است اما در بسیاری از موارد آنها نیاز به کسب آگاهی بیشتری دارند. همچنین نگرش آنها نسبت به این بیماران و ارائه مراقبت به آنها باید به سمت نگرشی مثبت سوق داده شود، لذا پیشنهاد می گردد در حین تحصیل دانشجو را هر چه بیشتر با این بیماری و نحوه مراقبت از این گونه بیماران آشنا ساخته و ضمن رعایت نکات پیشگیری، ترس آنان را از برخورد با این بیماران به حداقل

مجزا تحت درمان قرار داد و یا آن ها را ایزوله کرده و فقط در مواقع لزوم به سراغ آنها رفت، به نظر می رسد که ترس ناشی از ابتلا به ایدز در بین دانشجویان باعث این نگرش گردیده است. این یافته با نتایج تحقیقی که توسط Nen و Riika (۱۹۹۹) در فنلاند با هدف تعیین آگاهی نوجوانان و نگرش آنان نسبت به عفونت HIV و افراد مبتلا به آن صورت گرفت مشابهت دارد زیرا نگرش منفی آنها نسبت به افراد مبتلا به ایدز باعث دوری گزینی آنها از این دسته بیماران شده بود.

اکثریت دانشجویان عقیده داشتند که پرسنل پزشکی بایستی حق انتخاب جهت مراقبت از این بیماران را داشته باشند. David (۱۹۹۹) نیز در تحقیق خود در دانشگاه آکسفورد به این نتیجه دست یافت که دانشجویان پزشکی اظهار داشتند که از درمان بیماران ایدز خودداری می کنند. پیشنهاد پژوهشگر این بود که دانشجویان پزشکی لازم است بر ترس خود از ایدز غلبه کنند. یافته ها نشان داد که آگاهی دانشجویان در مورد انتقال این بیماری از طریق تنفس دهان به دهان صحیح نبوده است زیرا اکثریت آنان به تصور آن که ایدز از این طریق منتقل می شود نسبت به انجام تنفس دهان به دهان نگرش منفی داشتند. در حالی که Strunin (۱۹۹۹) در تحقیق خود به این نتیجه دست یافت که نمونه ها حاضر به انجام تنفس دهان به دهان برای بیماران مبتلا به ایدز بودند و این مطلب بیانگر این نکته است که آنها در مورد عدم انتقال ویروس از راه بزاق اطلاع داشتند.

همانگونه که نتایج نشان داد ۹۷/۳٪ واحدها تمایل داشتند اطلاعات جدیدتر و بیشتری در رابطه با بیماری ایدز و نحوه مراقبت از مبتلایان کسب نمایند، این یافته لزوم اجرای برنامه های آموزشی بیشتری را در این زمینه نشان می دهد. Waswanya (۲۰۰۰) در مدرسه پرستاری ناکازاکی طی تحقیقی که به منظور ارزیابی علم و نگرش دانشجویان پرستاری دختر در رابطه با ایدز انجام داد به این نتیجه رسید که اجرای برنامه آموزشی مناسبی در مدارس پرستاری ژاپن به منظور کاهش درک غلط دانشجویان از بیماری ایدز ضروری است.

به نظر می رسد هر چه آگاهی دانشجویان از بیماری ایدز افزایش یابد نگرش آنان نیز نسبت به این بیماری بهتر و مثبت تر می شود در این رابطه Oermann و Gignac (۱۹۹۱) در تحقیقی تحت عنوان بررسی آگاهی و نگرش

Nen, O.K., Riika, P. (1999) Adolescent's knowledge and attitudes concerning HIV infection and HIV-infected persons. *Health education Research*. 14 (4). 473-484.

Oermann, M.H., Gignac, D. (1999). Knowledge and attitudes about AIDS among Canadian nursing students: Educational implications. *J Nurs Educ*. May 5, 217-221.

Phipps, W.J., Sands, J.K., Marek, J.F. (1999). *Medical-Surgical Nursing: Concepts and Clinical Practice*. 6th edition. C.V Mosby Co.

Polan, C. (1999). AIDS as a paradigm of human behavior in disease. *Health edue Rec*. 14 (5), 675-683.

Serlo, K.L., Avarinne, H. (1999). Student's attitudes and feeling towards HIV/AIDS. *J Adv Nurs*. 29(2): 463-470.

Strunin, B. (1999). Student's attitudes and knowledge base regarding AIDS. *Health education Research*, 14(1): 1.

West, A.M. (1996). Attitude of baccalaureate nursing students toward persons with acquired immunodeficiency syndrome according to mode of human immunodeficiency virus transmission, *J prof Nurs*, 4, 225-232.

رساند. دستیابی به این مهم مستلزم آن است که در آموزش بالینی نیز دانشجو را تشویق به مراقبت از بیماران مبتلا به ایدز نموده و تصورات غلط در مورد انتقال این بیماری را کاهش داد. پیشنهاد می گردد پس از ارائه آموزش های منطبق بر یافته های جدید علمی در مورد بیماری ایدز تاثیر آن بر آگاهی و نگرش دانشجویان پرستاری مورد بررسی قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

سپاس بیکران خداوند یکتا که با یاری او این طرح به پایان رسید در پایان این طرح لازم است از کلیه دانشجویان عزیزی که به عنوان واحدهای مورد پژوهش با ما همکاری نمودند تشکر و قدردانی گردد.

همچنین از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز که با همکاری های وافر خود انجام این طرح را میسر نمودند کمال تشکر و سپاسگزاری را داریم.

و در پایان از کلیه همکاران و عزیزانی که به نحوی ما را در انجام این طرح یاری رسانیده اند تشکر و قدردانی می نمائیم.

منابع

آگاه، سیاوش. ۱۳۷۱. ایدز، چاپ اول، نشر آذربایجان.
سازمان جهانی بهداشت. ۱۳۷۴. ایدز: راهنمای تدابیر بالینی در بالغین آلوده به HIV. گروه مولفین، ترجمه جاوید، بامداد سقین سرا، خداداد خدادادی. نشر تبریز سالار.
یعقوبی، رضا. ۱۳۷۲. عفونت HIV (ایدز)، مرکز نشر انتشارات.

Brunner, L.s., Suddarth, D.C. (2000) *Medical-Surgical Nursing*. 9th ed. J.B Lippincott Co.

David, R.K. (1999). Medical students and AIDS: Knowledge attitudes and implications for education. *Health education research*. 14 (1), 1-6.

Hutchins, S.A., Eckes, R. (1996). HIV infection: clinical Research. *Nurs clin North Am*. 31(1): 125-35.

Lohrmann, C., Valimaki, M., Suominen, T., Muinonen, U., Dassen, T., Peate, I. (2000). German nursing student's knowledge and attitudes to HIV & AIDS: Two decades after the first AIDS cases. *J Adv Nurs*. 31(3), 693-703.

Markle, W.H., (1999). Protection against HIV infection for medical trainees outside the United States. *Fam-Med*. 31(7): 495-500.

Maswanya, E. (2000). Knowledge and attitude toward AIDS among female college students in Nagasaki., Japan. *Health Education Research*. 15(1): 5-11.

KNOWLEDGE AND ATTITUDE OF STUDENT NURSES TOWARDS AIDS.

Mogarehi, M.MS*¹ Shokranian, N.MS²

ABSTRACT

Background: AIDS, one of the most perilous infectious diseases which has killed lots of victims all over the world. Considering the fact that nowadays, this disease is incurable, the only way of challenging it, is prevention. Since student nurses are in continuous contact with these Patients. A survey is conducted to assess their knowledge and attitude towards HIV and AIDS.

Objective: To determine the knowledge and attitude of student nurses to wards AIDS.

Design: This was a cross – sectional descriptive study.

Sample: 147 senior student nurses contributed in this study.

Result: Finding revealed that 61.8% of the students were not knowledgeable enough about the ways of the transmission of the disease, and 71.9% of them did not know the time of transmission from mothers to their fetuses, regarding the prevention pathways 68% of the sample group were not familiar with the necessity of isolation and 73.9% of them did not know how to establish protective measures, while doing physical examination of patients suffering from AIDS.

Concerning their attitudes towards disease 80.6% of the student nurses believed that the patients should be cared in special hospitals and 74.5% of them mentioned that they will avoid mouth to mouth respirations for these patients if it is needed. On the other hand 97.3% of them were eager to obtain more information about this disease.

Conclusion: The results of this research illustrated the importance of sufficient teaching programs for student nurses which may improve the quality of care for patients and decrease the likelihood of transmission of the disease.

Key Words: Knowledge, Attitude, AIDS.

---

¹ Senior Lecturer, School of Nursing Hazrat Zynab, Shiraz University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Larestan (*Corresponding Author)

² Senior Lecturer, School of Nursing Hazrat Zynab, Shiraz University of Medical Sciences and Health Services, Tehran, Larestan